

Сайтът [Държавна сигурност.com](http://www.dzsigurnost.com) продължава да търси мнения за [атаката срещу закона за досиетата](#)

пред Конституционния съд (КС) и евентуалните последствия от отмяната на един от основните текстове, с който се обявяват агентите с прочистени или унищожени досиета. □
Това е основната тема в разговора с

Методи Андреев,

председател на предходната комисия по досиетата в периода 2001-2002 г., закрыта с гласовете на НДСВ, БСП и ДПС.

Г-н Андреев, как бихте коментирали факта, че след пет години работещ закон за досиета се намери пролука във Върховния административен съд (ВАС) и за втори път след 1997 г. пред Конституционния съд се атакуват разпоредби, свързани с огласяването на т. нар. картотекирани сътрудници на ДС и на агенти с прочистени от агентурни сведения досиета?

- Това е един много обезпокоителен факт. И той е такъв, защото когато през 1997 г. ние внесохме първия закон за досиетата КС нанесе един от най-тежките удари върху процеса за отваряне на досиетата. Тогава беше ограничено обявяването на определени категории лица като агенти на ДС. Презумпцията на КС беше, че не може да бъде обявяван агент ако няма безспорни доказателства за неговата съпричастност, за дейност като агент. Визираше се, че е необходимо наличието на някакво писмено свидетелство, донесение, агентурно сведение, разписка за получени пари.

⋮

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

Но нека не забравяме, че тогава в състава на КС от 9 конституционни съдии няколко бяха с досиета. Точно това ядро създаде тези текстове. Мнението на тези съдии доминираше при взимането на решението на КС през 1997 г. Получи се абсурдът, че при един много тежък конфликт на интереси тези хора гласуваха да скрият себе си.

Сегашният състав на КС не се отличава кой знае колко много по тенденция. Нека не забравяме, че в момента конституционен съдия е Георги Петканов. Спомнете си, че когато името му беше пуснато в обръщение в медийното пространство като кандидат-депутат от НДСВ, не беше станал още вътрешен министър, тогава във в. „Труд“ беше публикуван един факт, против който Георги Петканов никога по-нататък не се опита да го опровергае или да заведе дело. Твърдението беше, че е бил стипендиант на ДС. Аз не съм виждал този документ, но такъв вид взаимоотношения по онова време на комунизма са съществували. Тогава имаше възможност студентите да са стипендианти на различни държавни предприятия. ДС също е един вид предприятие за сигурност на БКП. Държавна сигурност също си е приемала свои стипендианти.

Петканов може и да не е бил пряко свързан с ДС, но направи много, за да блокира работата на закона като министър на вътрешните работи от лятото на 2001 г., а също така и дейността на оглавяваната от мен комисия по досиетата. На практика да се стигне до отмяната на закона за досиетата и закриването на комисията през април 2002 г.

Като министър на вътрешните работи Георги Петканов се държа изцяло като човек зависим от системата на ДС. Тогава отношението му към нашата комисия беше крайно негативно. Абсолютно безпардонно ни заяви, че повече на нас няма да предоставя информация за този тип лица – картотекирани сътрудници. След неговото влизане в МВР приключиха всякакви съдействия за работа на комисията. А трябва да припомним и факта, че той е бил партиен секретар на Юридическия факултет на Софийския университет.

Да не говорим, че Георги Петканов е бил прокурор по времето на „възродителния процес“ в Девин през 70-те години. В пресата беше публикувана негова докладна от това време, в която той казва, че е изпълнил предсрочно и в пълнота поставените от партията задачи.

Освен това вие много добре знаете, че Георги Петканов спря възможността архивите

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

на ДС да се проучват. Затова вие успяхте да го осъдите, след като ви отказа достъп до документи, свързани със случая с убийството на Георги Марков.

В КС има и други съдии, които са в конфликт на интереси по темата за агентите на ДС. Такъв съдия е проф. Емилия Друмева, която е съпруга на Христо Друмев, бившият шеф на НДК, обявен като агент на Държавна сигурност. Какво, няма тя няма да защити съпруга си? Още повече, че аз съм абсолютно сигурен, че самото убеждение на г-жа Друмева кореспондира с очакването КС да спре достъпа на комисията и обществото до тези тайни.

Председател на КС е Евгени Танчев, посочен за конституционен съдия от президента Георги Първанов – „Гоце”. Танчев беше председател на Правния съвет на Първанов преди да го изпрати в КС. В обществото се знае още, че е син на Петър Танчев, лидер на казионния БЗНС по времето на комунизма. Според вас как ще гласува този съдия ако се отвори възможност да се ореже закона за досиетата? Според мен каквото му каже патронът, а патронът няма как да е „за” закона за досиетата.

Най-вероятно решението на КС по предстоящия казус ще бъде един вид отмъщението на „Гоце” – „аз си отивам, но с мен ще си отиде и законът”. Достатъчно е още двама съдии да се намерят, а те ще се намерят и нещата са готови.

Прави впечатление, че Върховният административен съд (ВАС) пет години утвърждава една практика по делата срещу решения на комисията по досиетата, приключели са 40 случаи, в които са постановени в полза на комисията решения и изведнъж в края на мандата на комисията се намира съд, който да приложи двоен стандарт и да отвори вратата към КС.

- Аз съм учуден от нарушаването на съдебната практика 5 години, след като законът функционира. Всички съдебни проблеми ли на държавата ВАС е разрешил, че в закона за досиета да намери най-същественния проблем и да сезира КС? Защо ВАС постъпва по този начин?! Просто са намерили необходимата вратичка, за да сезират КС. Сега каузата за разкриването на комунистическото минало е много сериозно заплашена. Ще

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

се повтори същата история, както със закона от 1997 г.

Махне ли КС тази разпоредба, която разрешава на комисията да обявява лицата, за които в архивите са намерени каквито и да било документи за тяхната съпричастност, считайте около 70 процента от агентите няма да може да бъдат обявявани. По този начин работата на комисията съществено ще бъде спъната.

Случайно или не в решението си от 1997 г. КС не е разгледал обстоятелствата преобладавали създаването на т. нар. картотекирани сътрудници. А тази предистория е свързана с незаконното унищожаване на част от досиетата от БКП по време на вътрешния министър Атанас Семерджиев в условията на смяна на обществено-политическата система, при това тайно от обществото. Целта на партията за прочистването на досиетата е да се запази контрола и зависимостта върху агентурата и в годините на прехода. Вероятно и сега КС ще подмине този въпрос, защото до голяма степен той дава ключ за отговора на казуса справедливо ли е да се скрие от обществото кой кой е бил в репресивния апарат на тоталитарната комунистическа държава.

- Нека да не казваме, че досиетата са били унищожени. Аз винаги използвам тази дума в кавички, защото такава силна тайна власт никой не унищожаваша на сто процента. Има доказателства в архива на МВР, че са били унищожавани лични и работни дела на агенти, но аз оставам резервиран към този процес. Сигурен съм, че те не са унищожени, а са прехвърлени на друг вид носители и някъде, най-вероятно в някои офиси, в някои сейфове и в някои чужди служби тази информация съществува.

Вероятно под чужди служби имате предвид бивши „братски“ служби?

- Да, бивши „братски“ служби. Няма защо да ги правим анонимни – това е бившият

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

център Москва. Не е тайна, че Путин разполага с неимоверна власт в България. Всякакви неща, които са насочени против политическия и икономическия интерес на Русия в България срещат сериозна съпротива от най-различни места.

Истината е, че както през 1997 г. и сега КС ще узакони едно беззаконие, един незаконен акт – това е прочистването на архивите на ДС, утвърден от министър ген. Атанас Семерджиев по докладната записка на заместника му ген. Стоян Савов.

Спомнете си, че Семерджиев се измъкна от съдебна отговорност на най-висока инстанция – Върховен касационен съд по време на тройната коалиция. Тогава присъдата му беше отменена и върната за ново разследване с мотива, че са открити грешки в досъдебното производство. По този начин го „оневиниха” и той сега си гледа спокойно старините. Това може да стане само в България. А и да не забравяме, че и ген. Семерджиев е действал през 1990 г. в условията на тежък конфликт на интереси, защото 17 години по-късно той също беше обявен като агент на ДС с прочистено досие.

Така че от този състав на КС, обществото, новият президент Росен Плевнелиев и управляващите могат да очакват само проблеми.

През 2006 г., когато се приемеше законът, имаше силен обществен натиск и никой не си позволи да твърди, че досиетата трябва да останат затворени. Защо според вас сега, когато обществото е стигнало до консенсус, тези хора, които сезират КС и политици от БСП, твърдят, че отварянето на архивите е било грешка и е незаконно огласяването на агентите с прочистени досиета?

- Това е много характерно за България. Първо, тези политици, които бяха принудени под външни и вътрешни фактори да гласуват нов закон за досиетата, бяха същите, които отмениха предишния закон през 2002 г. – НДСВ, БСП и ДПС. Само че през 2002 г. управляващата партия беше НДСВ. През 2006 г. след злополучното вадене на досиета на журналисти от вътрешния министър Румен Петков тройната коалицията беше притисната и отвън чрез евродепутати и отвътре от гражданското общество да отвори досиетата. Тук трябва да отбележим, че имаше хора и в БСП, и в ДПС, които имаха

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

ключова роля по приемането на този закон. Ще отбележа имената им депутатите - Татяна Дончева и Касим Дал. Дончева претърпя голяма промяна в позицията си.

Така че тройната коалиция гласува за този закон, важна част от който днес се иска да бъде отменена от КС. Въпросът е какво се е променило от 2006 г. до днес, какво против конституцията се е случило през тези пет години?! С какво е застрашена националната ни сигурност?! Кой обществени интереси са нарушени със закона за досиетата?!

Защото да обявяваш за противоконституционно нещо, което пет години е работило, значи това означава, че в България няма никаква държавност! Нормалната процедура е да се обяви противоконституционност, когато законът е приет и още не е започнал да действа. Да се прави това пет години по-късно е нелепо и немотивирано!

За мен обяснението е, че е намерен състав от ВАС, който по някакъв начин е зависим от миналото или от хора с минало. Това може и да не е доказано, но такава е моето усещане. Още повече, че вие публикувахте друг аналогичен казус на същия съдебен състав, при който е отсъдено противоположно решение месец преди да се тръгне към сезиране на КС.

Според вас на кого пречат досиетата 23 години след началото на прехода?

- Как на кого?! Първо, пречат на огромната тайна власт. Все пак дойде времето, когато трябва да се изкарат досиетата на кредитните милионери, на банкерите, на спортните босове, тоест на хора, свързани с мафията. Защото в България многото пари са свързани с мафията. Значителна част от тези капитали са с мафиотски, с неясен произход. Такива хора има във футбола, в банковото дело и големите корпорации, които също подлежат на проверка.

Видя се, че този мит, че всичко в архивите е заличено и нищо не е останало изобщо не

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

проработи. Видя се, че има много следи, от които и при прочистени досиета, човек може да си извади заключения. Вярно е, че повечето от обявените по наличие на картонче в картотеките на ДС т. нар. картотекирани сътрудници казаха „ние не знаехме”. Добре, но хората вече знаят, че вие не знаете. Един скрит факт става известен. И обществото има право да си състави мнение за тези лица. Тук трябва много сериозно да се подчертае, че нито на закона, нито на комисията е вменено правото да дават някаква оценка за разкритите сътрудници. Обявява се само принадлежност. Законът и комисията не казват имал ли е сътрудникът дейност или не, правилна ли е неговата дейност или не. Такова нещо в закона няма.

Затова аз съм убеден, че натискът срещу закона за досиетата идва от тайната власт. Компиляция от олигархия, масонство и политика. Защото в България тези три неща формират една много сериозна сила.

Защо масонството?

- Защото масонството в България е доминирано от бивши служители на Държавна сигурност. Възможността и изкушението да упражняваш тайната си власт и да бъдеш признат от Запад е твърде голяма. Чрез масонството хора от ДС, тези които искат да продължат да управляват задкулисно нещата, си намериха ново лоби и нови защитници в лицето на европейски и други ложи. Но тайната власт продължава да се движи по същия начин. Чрез масонството се постигат и други цели, не непременно в резултат на скритата информация, с която разполагат служители на ДС. Например като брат от ложата може да поканиш някой нов политик, за който да нямаш компрометиращи данни, но вече като брат – масон може да бъде вплетен в мрежата.

Масонството само по себе си не е нещо лошо. Лошото в България е, че масонството не е насочено към личността, а към длъжността, която дадено лице заема. В голямата си част новосъздаденото масонство у нас обикновено работи на принципа на ложата Р-2 на Личо Джели в Италия, която е разтурена след разкрития за злоупотреби и корупция.

Затова мнението ми е, че сериозните противници на отварянето на досиетата са

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

олигарсите, чиито капитали все още са забулени в тайна или водят към фирмите на бившите комунистически служби зад граница. Противници са и сивите кардинали, нека така да ги определим, които вече повече от 20 години работят в нелегалност. Те имат голяма финансова и политическа мощ да направляват политически процеси. Това са кръговете, които нямат интерес да се нарушава конспирацията с огласяването на принадлежност към ДС. Като види обществото какви места е заемала или заема дадена фигура и му става ясно за какво става въпрос. А самото лице, което е обявено, първо най-вероятно става по-трудно управляемо, и второ, започва да се замисля какво прави.

Как по време на комисията, която вие оглавявахте, беше решен въпросът с агентите с прочистените досиета и т. нар. картотекирани сътрудници?

Този въпрос не беше напълно решен. Беше създадена една сложна процедура. Ние няхме право да обявяваме картотекираните сътрудници заради решението на КС от 1997 г. Имахме право, обаче, да ги викаме в комисията, да ги запознаем с материалите за тях, да им дадем възможност да попълнят декларация по тяхно желание. В нея да кажат дали ли са сътрудници или не. В декларацията обаче имаше текст, който криминализираше евентуално заблуждение, ако се попълни декларация с невярно съдържание. Специално за тези случаи беше разработена и поправка в Наказателния кодекс, която предвиждаше не до три години затвор, а 3 години лишаване от свобода, т. е. тези лица можеха да понесат реално наказание, както и да заплатят твърде солена глоба, ако се установи, че са излъгали.

Имаше и друга възможност – лицата да не подпишат декларация. В този случай законът казваше, че комисията решава как да постъпи. Ние обаче никога не сме използвали тази процедура, защото беше тромава и свързвана с уведомление на лицата да се явяват в комисията, с изчакване и т. н. Затова т. нар. картотекирани сътрудници ги отбелязвахме в докладите си само като брой лица.

А в другите страни от бившия Източен блок как бяха решени тези проблеми?

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

- В другите страни изобщо не е имало забрана от този тип, каквато наложи КС у нас. В Чехия например, първо смениха много бързо състава на бившите репресивни служби, след това оповестиха публично имената на агентите на тяхната Държавна сигурност и много бързо приеха Закон за лустрацията. На сътрудниците на репресивния апарат там не им позволиха да заемат ръководни длъжности за определен период от време. Това обаче стана в Чехия. Такова нещо не може да стане в България. Вземете Полша – там и в момента действа лустрация за сътрудници на бившите репресивни служби. Лустрационният закон изключва възможността някой агент да бъде прикрит с аргумента, че за един има агентурни сведения, а за друг агент само картонче.

Е, ние знаем, че нашият КС, когато трябва да се реши проблем от комунистическото минало, все се е произнасял в полза на правата на лицата от репресивния апарат. Такава е неговата практика и при опитите за лустрация, и при отварянето на досиетата. В крайна сметка, въпреки че основните човешки права са индивидуални, обществото и стремежът към справедлив преход са губещите от подобни решения.

- Точна така! Такава е истината.

Да приемем, че КС отмени разпоредбата. С един такъв акт той ще внесе неравнопоставеност между самите агенти, тъй като в една голяма част от държавните институции агентите вече са обявени от сегашната комисия, включително изпълнителна, законодателна и съдебна власт. Някои обаче по-надолу в списъка за проверка ще се окажат привилегирани.

- Тук казусът може да стане още по-сложен. По този закон се работи вече 5 години и си представете какво ще стане с вече обявените. Всички тези, които са обявени като картотекирани, могат да тръгнат да съдят държавата. И накрая ще се окаже, че тези

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

доносници могат да получат пари от държавата за това, че са обявени като агенти.

Затова е създаден този контрол при приемането на законите – гласува се на първо четене, после на второ. След това по него се произнася президентът или група депутати могат да сезират КС. А при закона за досиетата, който се атакува след 5 години, нито президентът Георги Първанов е намерил основание да налага вето и да сезира КС, нито това направи някоя от парламентарно представените партии.

Защо според вас точно в този момент се получи тази атака срещу закона за досиетата в КС? Дали защото предстои да бъдат обявени агентите сред кредитните милионери, дали защото предстои избор на нов състав на комисията или има някаква друга причина?

След една година в България предстоят парламентарни избори. Това е интересното и означава, че след новите парламентарни избори в Народното събрание могат да влязат достатъчно голямо мнозинство хора с прочистени досиета, ако КС отмени атакуваната разпоредба.

Отделно вие сам го казахте – кредитните милионери. Нека да припомним, че комисията, която ръководих през 2001-2002 г. беше спряна точно в момента, когато започнахме да работим по кредитните милионери и банкерите. Точно в този момент! Същата работа се повтаря и сега.

Затова посочвам кои са противници на закона за досиетата – олигархията, кадровите офицери в масонството и тайната власт, дирижирана от няколко знакови фигури в Държавна сигурност, които са в основата на групировките.

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

Какво ви направи впечатление през изминалите пет години от оповестяването на агентите на ДС? Беше преминал Рубикона с посланиците, а сега въпреки опитите за съпротива обществото научи, че ръководството на БПЦ е доминирано от ДС.

- Много хубави примери ми давате. Вземете докладите на комисията за агентите в дипломацията и в Светия Синод и вижте колко от тях щяха да бъдат обявени ако съществуваше забраната, която сега се опитват да прокарат през КС. Много по-малко. Виждате, че съдебният състав на ВАС, сезирал КС е по дело, заведено от дипломата Стоян Сталев, чието дело е прочистено.

Когато нашата комисия през 2002 г. изпрати списъците с имената на дипломати и духовници нито една специална служба не ни отговори, изчакаха да ни закрийт. Тогавашният директор на Националната разузнавателна служба Димо Гяуров ми обясняваше защо не ни изпраща досиетата на дипломатите.

Защо?

- Защото щял да стане скандал – 90 на сто от тях били агенти. И говорим за онова време, когато управляваха Обединените демократични сили и имаше президент, който е известен като противник на комунистите – Петър Стоянов. Една голяма част от обявените през декември 2010 г. дипломати са назначени по времето на управлението на ОДС.

А това, което мога да кажа за сегашната комисия е, че тя си върши работата по закон, абсолютно точно и безпристрастно. Всичко, което можеше да бъде обявено, беше обявено. Макар да смятам, че в закона не трябва да има никакви забрани за оповестяване на агенти, както сега е направено изключение с някои ръководители в НРС и във военното разузнаване.

Мисля, че мнозинството тук нямам предвид само ГЕРБ, а мнозинството от дясно

Написано от Христо Христов
Петък, 10 Февруари 2012 17:36

мислещите граждани трябва да знае, че тихо и полека Конституционният съд ще им измъкне основния коз, който се нарича информираност. Ние вече друго нямаме. Нямаме средства, няма възможност за нормален бизнес извън кръга на БСП-ДС и олигархията. Единственото, което остана на хората е информираността, която държавата им гарантира по закон. Сега и това ще им измъкнат – да знаят кой кой е в тази държава, защото този Конституционен съд няма как да не отмени атакувания текст от закона за досиетата, с което агентите на ДС отново ще бъдат скрити.